

UNIUNEA EUROPEANĂ

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL: ANALIZA MODIFICĂRILOR PROPUSE PRIN PROIECTUL DE ACT NORMATIV

RAPORT TRIMESTRIAL DE
MONITORIZARE I

SEPTEMBRIE 2022

Asociația pentru
Cooperare și
Dezvoltare
Durabilă

ARDA Oltenia

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

www.poca.ro

Acesta material a fost realizat ca parte a proiectului "Dezvoltarea educației și a transparenței în județul Giurgiu". Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, axa prioritară 2. Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, obiectivul specific 2.1. Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP.

Cod SIPOCA 1022/MySMIS2014+ 151468

Beneficiar: Asociația pentru Cooperare și Dezvoltare Durabilă

Partener: Asociația Regională pentru Dezvoltare Antreprenorială Oltenia

În colaborare cu Consiliul Județean Giurgiu, în baza Parteneriatului de Dezvoltare Locală

Perioada de implementare: 14 luni (27 iulie 2022 - 27 septembrie 2023)

Valoarea totală a proiectului: 424.561,50 lei din care

Valoarea eligibilă: 353.659,74 lei

Valoare nerambursabilă din bugetul național: 62.410,53 lei

Cofinanțarea beneficiarului și partenerului 8.491,23 lei

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene. Întreaga responsabilitate asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine autorului și organizațiilor partenere.

Autor: Andreea Gușă

Material realizat cu sprijinul: Radu Nicolae, Rareș Tănase, Florin Dincă

Copertă:

<https://www.canva.com/>

<https://pixabay.com/illustrations/hands-raised-raised-hands-arms-up-1768845/>

Material realizat ca parte a:

Activitatea A3

Instrumente de monitorizare și evaluare independentă a politicilor și strategiilor din educație din județul Giurgiu

Subactivitatea A3.2

Elaborarea de rapoarte trimestriale de monitorizare

Învățământul profesional: Analiza modificărilor propuse prin proiectul de act normativ privind învățământul preuniversitar în raport cu cadrul de reglementare în vigoare și corelarea acestora cu măsurile asumate de Consiliul Județean Giurgiu prin Strategia de Dezvoltare a Județului Giurgiu pentru perioada 2021 - 2027

Introducere/ Context

Asociația pentru Cooperare și Dezvoltare Durabilă (ACDD) în parteneriat cu Asociația Regională pentru Dezvoltare Antreprenorială Oltenia și în colaborare cu Consiliul Județean Giurgiu, în baza Parteneriatului de Dezvoltare Locală implementează proiectul „Dezvoltarea educației și a transparenței în județul Giurgiu”, cod SIPOCA 1022/MySMIS2014+ 151468. Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, axa prioritară 2. Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, obiectivul specific 2.1. Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP. Obiectivul general al proiectului consta în promovarea dezvoltării sistemului de educație în județul Giurgiu prin dezvoltarea parteneriatului la nivel local, creșterea transparenței, consultării și monitorizării politicilor și strategiilor în domeniu, precum și prin implicarea cetățenilor și organizațiilor acestora în comunitate și în procesul de luare a deciziilor. Obiectivul specific al proiectului este implicarea, prin mecanisme noi de consultare și transparență, a cel puțin 500 de persoane, cetățeni, experți, elevi și organizații neguvernamentale, în procesul de monitorizare și actualizare a strategiei de dezvoltare a educației în județul Giurgiu în următoarele 14 luni.

Proiectul își dorește să atingă o serie de rezultate, în primul rând, un parteneriat pentru dezvoltare locală în județul Giurgiu funcțional prin două grupuri de lucru active pentru capacitate crescută a ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării educației la nivel local. În vederea susținerii acestui demers, vor fi elaborate cinci rapoarte de monitorizare (policy papers) pentru fundamentarea pe date și nevoi actualizate a proiectelor de investiții și altor proiecte în domeniul educației la nivel județean și două documente de politică publică pentru dezvoltarea strategică a educației și transparența procesului de luare a deciziilor în domeniul educației în județul Giurgiu. În al

doilea rând, proiectul își propune să obțină tineri, cetățeni și persoane interesate conștientizate civic și consultate în privința priorităților din domeniul dezvoltării educației la nivel local, iar nu în ultimul rând, personal din ONG-uri și parteneri sociali instruiți în domeniul politicilor publice pentru educație și dezvoltării durabile.

Metodologie

Prezentul document este primul din seria de cinci rapoarte de monitorizare (policy papers) și are ca scop analizarea învățământului profesional și tehnic din perspectiva cadrului normativ național în vigoare (Legea educației naționale nr. 1/2011) și a modificărilor propuse prin proiectul de act normativ privind învățământul preuniversitar „România Educată”. De asemenea, analizarea acestui cadru normativ în relație cu măsurile asumate de Consiliul Județean Giurgiu prin Strategia de Dezvoltare a Județului Giurgiu pentru perioada 2021 - 2027 pentru a identifica oportunitățile de implementare și nevoile referitoare la acțiunile subsecvente. Pentru realizarea prezentului raport de monitorizare a fost utilizată cercetarea documentară (desk research), derulată în perioada august-septembrie 2022.

Principalele observații și constatări

1. Prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011 cu privire la învățământul profesional

1.1. *Învățământul profesional și tehnic: clasificări*

Conform articolului 24(3) învățământul profesional și tehnic este format din: învățământ profesional, învățământ liceal tehnologic și învățământ postliceal. La articolul anterior, alineatul 1 se arată că învățământul tehnologic este o filieră a învățământului secundar

superior, liceal, alături de filierele teoretică și vocațională. Acesta cuprinde clasele IX-XII sau după caz, clasa a XIII-a. Separat de învățământul tehnologic există învățământul profesional cu durată de 3 ani, de asemenea încadrat ca parte a învățământului secundar, dar diferit de cel liceal. În ceea ce privește învățământul postliceal, acesta face parte din categoria învățământului terțiar nonuniversitar. De asemenea alineatul 3 al articolului 23 arată că învățământul liceal tehnologic, învățământul profesional și învățământul postliceal se organizează pentru specializări și calificări stabilite de Ministerul Educației, în conformitate cu Registrul național al calificărilor. Dincolo de aceste forme, învățământul profesional și tehnic se mai poate organiza pe bază de contract în colaborare cu operatori economici, iar această formă de organizare poartă numele de învățământ dual. Scopul și detaliile privind organizarea învățământului dual sunt stabilite prin articolul 25 și articolul 33².

1.2. Organizarea și finanțarea învățământului profesional și tehnic preuniversitar

Ca formă de organizare, potrivit articolului 31(7), filiera tehnologică a unui liceu este stabilită de inspectoratele școlare, cu consultarea autorităților administrației publice locale, având în vedere tendințele de dezvoltare socială și economică precizate în documentele strategice regionale, județene și locale elaborate și monitorizate de structurile partenieriale consultative. Aceste structuri partenieriale consultative, care vor face obiectul unei discuții separate, pot fi consorții regionale și comitete locale de dezvoltare a parteneriatului social, a căror organizare și funcționare este aprobată prin ordin al ministrului educației. La articolul 32 se mai arată că învățământul liceal tehnologic se poate organiza și pe baza solicitărilor din partea angajatorilor privați sau ai Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, pe baza unor contracte de școlarizare.

În ceea ce privește învățământul profesional, acesta poate fi asigurat de școli profesionale independente sau afiliate liceelor tehnologice, de stat sau particulare (articolul 33(1)). La alineatul 7¹ se arată că „unitățile de învățământ de stat în care se organizează învățământ profesional sunt stabilite de inspectoratele școlare, cu consultarea autorităților administrației publice locale, a comitetelor locale de dezvoltare a parteneriatului social, având în vedere tendințele de dezvoltare socială și economică precizate în documentele strategice regionale, județene și locale privind învățământul profesional, precum și la solicitările operatorilor economici și ale structurilor asociative interesate în formarea profesională prin învățământul profesional”.

Învățământul dual se organizează în unități de învățământ de stat, particulare sau confesionale în baza unui contract de parteneriat. Potrivit alineatului 4 al articolului 23, învățământul dual are o serie de particularități față de învățământul profesional și tehnic în formele „tradiționale”. În primul rând, se organizează de către unitățile de învățământ la solicitarea operatorilor economici sau a structurilor asociative interesate. Legea oferă câteva exemple de astfel de operatori economici: camere de comerț, asociații patronale de ramură, clustere în calitate de potențiali angajatori și parteneri de practică. Apoi, învățământul dual se organizează pe bază de parteneriat și conform unor contracte individuale de pregătire practică încheiate cu operatorii economici care asumă ca responsabilitate principală pregătirea practică a elevilor. Aportul operatorilor economici în acest sens trebuie să fie substanțial prin asigurarea cheltuielilor pentru formarea elevilor, inclusiv asigurarea unei burse cel puțin la nivelul celei acordate din fonduri publice pentru învățământul profesional. Autoritățile publice centrale și locale fac și ele parte din acest parteneriat extins. Alineatul 5 clarifică modalitatea de formalizare a acestui parteneriat, un contract de parteneriat între: unul sau mai mulți operatori economici sau între structuri asociative/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. În completare, articolul 33² arată că Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic elaborează contractul-cadru de parteneriat cu consultarea prealabilă a reprezentanților desemnați ai operatorilor economici și ai structurilor asociative, inclusiv ale autorităților administrației publice locale, și aprobată prin ordin al ministrului educației. Acest contract cadru este dublat de contracte individuale de pregătire practică între elev/ tutore/ părinte operatorul economic și unitatea de învățământ. Și în acest caz, contractul este reglementat prin metodologie specifică elaborată de Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, cu consultarea prealabilă a reprezentanților desemnați ai operatorilor economici, ai structurilor asociative și ai consorțiilor și aprobată prin ordin al ministrului educației.

Legea stabilește și formațiunile de studiu, altfel spus clasele pentru învățământul preuniversitar. Conform articolului 63(1), în învățământul liceal și profesional clasa cuprinde în medie 24 de elevi, dar nu mai puțin de 15 și nu mai mult de 30. În învățământul dual, limita inferioară pentru formarea clasei este de 20 de elevi, dar instruirea practică se realizează pe grupe de minimum 10 elevi și maximum 15 elevi. De asemenea, clasele în învățământul dual pot fi mixte, adică constituite din până la 3 grupe cu calificări diferite. Un alt aspect ce ține de organizarea unităților de învățământ profesional și tehnic este posibilitatea de a extinde consiliile de administrație cu 2 membri desemnați de operatori economici parteneri, iar în situația în care sunt mai mulți operatori economici parteneri,

„aceștia vor desemna reprezentanții în consiliul de administrație al unității de învățământ sau pot forma un consiliu reprezentativ care să desemneze reprezentanții pe locurile care le sunt alocate” (articolul 96 e).

Nu în ultimul rând, finanțarea unităților de învățământ profesional și tehnic se realizează în acord cu regulile de finanțare pentru învățământul preuniversitar (conform articolului 101). Aceasta poate fi de bază, complementară și suplimentară, iar prima, cea de bază este asigurată de stat pentru toți elevii din unitățile de învățământ de stat și pentru cei din învățământul profesional. Alineatul 3 al articolului următor arată că „în cazul învățământului profesional și tehnic finanțarea din partea operatorilor economici se realizează în baza unui contract de parteneriat încheiat între unitatea de învățământ, unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară și operatorul sau operatorii economici”. Există mai multe categorii de cheltuieli pe care operatorii economici le pot acoperi pentru organizarea învățământului profesional și tehnic. Acestea sunt împărțite în două categorii, prima reprezintă cheltuieli cu organizarea procesului de învățământ (burse și premii, echipamente de lucru/protecție, transport, masă, cazare pe parcursul pregătirii practice la operatorul economic, cheltuieli cu securitatea și sănătatea în muncă și analize medicale obligatorii, cheltuieli pentru asigurări de răspundere civilă în cazul unor eventuale accidente, cheltuieli materiale pentru susținerea activităților desfășurate pe parcursul pregătirii practice la operatorul economic precum rechizite, auxiliare didactice, softuri educaționale, cheltuieli de salarizare a tutorilor și formatorilor, precum și cheltuieli aferente pregătirii și sprijinirii cadrelor didactice din unitatea de învățământ parteneră). Cea de-a doua categorie de cheltuieli este cea cu investițiile în spații de învățământ, precum echipamente pentru a fi utilizate în vederea pregătirii elevilor realizate în unitatea de învățământ. De asemenea, conform articolului 12 (8¹) elevii înscriși în învățământul profesional și tehnic cu durata de minimum 3 ani și cei din învățământul dual pot beneficia de: o masă gratuită în cantinele școlare/ servicii de catering, cazare gratuită în internatele școlare, cheltuieli care pot fi acoperite și din bugetele locale ale UAT-urilor.

1.3. *Standardele de pregătire profesională, organizarea practicii și certificarea competențelor în învățământul profesional și tehnic preuniversitar*

În continuare, alineatul 2 al articolului 33 stabilește că instituția responsabilă cu elaborarea standardelor de pregătire profesională pentru învățământul profesional și tehnic, adoptate ulterior prin ordin al ministrului educației, este Centrului Național de

Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic. Aceste standarde după care funcționează învățământul profesional și tehnic sunt realizate în acord cu standardele ocupaționale aprobate de Autoritatea Națională pentru Calificări și după consultarea operatorilor economici în situația în care nu există standarde ocupaționale actualizate.

Învățământul tehnologic beneficiază de stagii de pregătire practică care se pot organiza la nivelul unității de învățământ și/sau la operatorii economici ori instituțiile publice cu care unitatea de învățământ are încheiate contracte pentru pregătire practică sau la organizații-gazdă din străinătate, în cadrul unor programe ale Uniunii Europene. Ministerul Educației stabilește durata stagiului de pregătire practică prin lanul-cadru de învățământ.

În ceea ce privește învățământul dual, conform articolului 25(6) „accesul în învățământul dual, durata și conținutul programelor de pregătire profesională, modul de organizare și desfășurare a examenului de certificare a calificării sunt reglementate prin metodologii specifice, propuse de Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, aprobate prin ordin al ministrului educației și cercetării, în urma consultării reprezentanților operatorilor economici și a altor structuri reprezentative ale mediului economic interesate”. De asemenea, se mai arată la articolul 65 (5²) că în cazul învățământului dual, curriculumul în dezvoltare locală reprezintă maximum 30% din oferta educațională. Pentru restul formelor de învățământ profesional și tehnic nu este prevăzută o astfel de pondere. Curriculum în dezvoltare locală sau CDL este forma pe care curriculumul la decizia școlii o ia, reprezentând oferta educațională la nivel local. Aceasta este elaborată de unitatea de învățământ în parteneriat cu operatorii economici/ autoritățile administrației publice locale, pentru adaptarea formării profesionale a elevilor la nevoile locale ale pieței muncii.

Articolul 33¹ prevede că la absolvirea unei forme de învățământ profesional și tehnic, inclusiv dual, competențele dobândite sunt suficiente pentru ocuparea unui loc de muncă pentru calificările profesionale de nivel 3, 4 și 5 conform Cadrului național al calificărilor. Pentru aceasta este nevoie ca absolvenții să promoveze examenul de certificare a calificării. Aceia care promovează examenul de certificare a calificării profesionale de nivel 3, pot continua studiile în învățământul liceal pentru dobândirea unei calificări de nivel 4. O calificare profesională de nivel 5 poate fi obținută doar de absolvenți ai învățământului liceal și/sau absolvenți cu certificat de calificare profesională de nivel 4. Atât articolul anterior menționat, cât și 33(3) arată că absolvenții de învățământ profesional, tehnic și dual care „nu au finalizat studiile liceale pot fi cuprinși în programe de pregătire pentru finalizarea nivelului de învățământ liceal”, iar condițiile de acces sunt stabilite prin metodologii, aprobate prin ordin al ministrului educației.

1.4. Liceele tehnologice cu profil preponderent agricol

Liceele tehnologice cu profil preponderent agricol sunt abordate separat de legea educației în care se arată, prin articolul 31, că Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale pune la dispoziție finanțare pentru investiții specifice în agricultură și cheltuieli materiale necesare funcționării. Această alocare cu destinația stabilită de Ministerul Agriculturii se realizează de la bugetul de stat prin transfer la bugetele locale, apoi către liceele în cauză, stabilite printr-o listă o dată la 3 ani. Alocarea se atribuie pe baza unui contract de management semnat de directorul liceului u un reprezentant al ministerului, instituția putând controla modul în care sunt gestionate sau exploatate investițiile. Ministerul Agriculturii susține, de asemenea, finanțarea înființării unor noi specializări profesionale în domeniul agriculturii în funcție de dinamica pieței munci și programe de perfecționare pentru cadrele didactice. Ministerul Agriculturii poate propune alocarea unei cifre de școlarizare pentru aceste licee, măsuri pentru îmbunătățirea structurii organizatorice și înființarea de noi specializări/calificări profesionale. „Liceele tehnologice cu profil preponderent agricol care nu au în proprietate sau în administrare ori în folosință terenuri agricole în extravilan primesc în folosință, prin grija Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, o suprafață de minimum 10 ha, în echivalent arabil, pentru constituirea lotului didactic experimental” (articolul 31²). De asemenea, practica de specialitate este asigurată cu sprijinul autorităților subordonate Ministerului Agriculturii în colaborare cu inspectoratele școlare. În aceste licee, consiliile de administrație se măresc cu 2 membri desemnați de Ministerul Agriculturii.

1.5. Învățământul postliceal

Conform articolului 44 (2), învățământul postliceal face parte din învățământul profesional și tehnic și este parțial subvenționat de stat, iar în cazul celui special, subvenționarea este integrală. Modalitatea de organizare este în școli postliceale cu personalitate juridică sau structuri fără personalitate juridică în cadrul liceelor cu personalitate juridică sau în colegii în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate. Durata învățământului postliceal este de 1-3 ani, iar școlarizarea este finanțată din bugetele locale ale UAT-urilor, din sume atât de la bugetul de stat, cât și de la bugetul local. Ea se poate, de asemenea, realiza de către persoane fizice și juridice prin contract încheiat cu unitatea de învățământ. Guvernul stabilește prin hotărâre cifra de școlarizare în cazul acelor programe finanțate de stat, pentru restul programelor finanțate din fonduri private cifra de

școlarizare se aprobă prin decizii, de inspectoratele școlare ori, prin hotărâri, de senatele universitare și se comunică Ministerului Educației, conform alineatului 7. După anul școlar 2015-2016, cifra de școlarizare și mecanismul de finanțare pentru învățământul postliceal, organizat la nivelul colegiilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat, se aprobă prin hotărâre a Guvernului. Unitatea de învățământ elaborează metodologii de admitere aliniate criteriilor stabilite de Ministerul Educației și prin consultarea cu factorii interesați. Pentru admiterea la învățământul postliceal este necesară absolvirea liceului, indiferent de promovarea examenului de bacalaureat. Potrivit articolul 63(1) f) în învățământul postliceal clasa cuprinde în medie 25 de elevi, dar nu mai puțin de 15 și nu mai mult de 30. Absolvirea, conform articolului 44, permite accesul la examenul de certificare a competențelor profesionale de nivel 5, a cărei organizare este reglementată de prin metodologie a Ministerului Educației. Absolvenții primesc certificat de calificare profesională, corespunzător nivelului stabilit prin Cadrul național al calificărilor, iar pentru acei absolvenți cu diplomă de bacalaureat, creditele pot fi recunoscute de universități în baza deciziilor senatului universitar.

b) Principalele modificări cu impact asupra învățământului profesional propuse prin proiectul de act normativ cu privire la învățământul preuniversitar

a) Modificări privind organizarea și finanțarea învățământului profesional și tehnic preuniversitar

Prima modificare și probabil cea cu impactul cel mai mare asupra învățământului profesional și tehnic este însăși modificarea conceptului prin reorganizarea modului în care acest tip de învățământ este pus la dispoziția beneficiarilor. Potrivit articolului 15 d) învățământul secundar superior cuprinde învățământ liceal, cu filierele profesională cu durată de 3 sau 4 ani de studiu, teoretică și vocațională cu durată de 4 ani de studiu, precum și învățământ terțiar nonuniversitar - învățământ postliceal. Apoi, la articolul 27 este detaliat modul în care este organizat învățământul profesional, anume prin licee profesionale cu o singură filieră și unul sau mai multe profiluri, care la rândul lor pot avea una sau mai multe calificări profesionale sau specializări. De asemenea, similar modelului aflat în vigoare, filiera profesională are o dimensiune practică, iar activitățile de

predare/învățare/evaluare se pot derula, parțial, la potențiali angajatori sau instituții relevante, așadar, procesul de învățare are loc atât în școală, cât și în spații profesionale de practică. Dispare astfel conceptul de școală profesională și liceu tehnologic, după cum se arată în articolul 217(17): „Începând cu anul școlar 2023-2024, clasele de învățământ profesional, cu durata de 3 ani, reglementat de Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, care funcționează în cadrul școlilor profesionale și liceelor tehnologice, se reorganizează în cadrul liceelor profesionale”.

A doua modificare cu impact asupra organizării învățământului profesional o reprezintă reorganizarea inspectoratelor școlare. Articolul 95(1) prevede: „Se înființează Direcțiile Județene de Învățământ Preuniversitar/a Municipiului București, ca servicii publice deconcentrate aflate în subordinea Ministerului Educației, cu personalitate juridică, prin reorganizarea Inspectoratelor Școlare Județene/Municipiului București și prin comasarea cu Centrele Județene de Resurse și Asistență Educațională/ Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională, prin preluarea activităților și structurilor de la aceste instituții”. În continuare, atribuția ISJ cu privire la stabilirea unităților de învățământ în care se organizează filiera profesională după consultarea operatorilor economici reprezentativi la nivel local/județean și a autorităților administrației publice locale este transferată la DJIP/DMBIP.

În ceea ce privește învățământul liceal profesional dual, proiectul de lege nu a intervenit prin modificări substanțiale asupra modului de organizare, dar elimină suprapunerile între articole și introduce responsabilitatea tutorilor. Articolul 29(4) arată că „tutorii de practică răspund, în condițiile stabilite prin contractul de parteneriat, de organizarea și derularea pregătirii practice organizate de angajator, realizarea evaluării elevilor practicanți, prin consultare cu cadrul didactic coordonator de practică, și inițierea, în colaborare cu acesta, după caz, a programelor de recuperare/măsurilor remediale/stagiilor suplimentare de pregătire practică. Responsabilitățile tutorelui și ale cadrului didactic coordonator de practică sunt incluse în contractul individual de pregătire practică.”

O altă modificare care ține organizare o reprezintă limitarea numărului de elevi dintr-o formațiune de studiu. Astfel în învățământul liceal indiferent de filieră, inclusiv în învățământul profesional dual, clasa cuprinde în medie 22 de elevi, dar nu mai puțin de 15 și nu mai mult de 28. Numărul maxim de grupe care pot forma o clasă în învățământul dual rămâne 3 (articolul 23(1)).

În ceea ce privește finanțarea învățământului profesional, majoritatea articolelor prevăzute în Legea nr.1/2011 se mențin, dispărea Articolul 12 (8¹), dar la articolul 90 c)

este introdusă bursa profesională în valoare de 300 lei/lună. Potrivit alineatului 4 „bursa profesională reprezintă o formă de stimulare a elevilor care urmează învățământul profesional. Bursa profesională se acordă tuturor elevilor din învățământul liceal profesional, cu condiția respectării prevederilor alin. (1) și a criteriilor de frecvență stabilite prin ordin al ministrului educației. Elevii din învățământul liceal profesional pot beneficia și de burse pe baza de contracte încheiate cu operatori economici ori cu alte persoane fizice sau juridice.” Cuantumul alocat pentru constituirea fondului de burse al unității de învățământ este de 3000 lei/an/elev în învățământul liceal, filiera profesională, iar bursa profesională se poate cumula cu cea socială și de performanță.

b) Modificări privind standardele de pregătire profesională și certificarea competențelor în învățământul profesional și tehnic preuniversitar

Articolul 27 alineatul 20 de această dată se arată că Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, așa cum se numea prin Legea nr. 1/ 2011 instituția responsabilă cu realizarea standardelor de pregătire profesională pentru învățământul profesional devine Centrului Național pentru Învățământ Profesional și Profesional Dual (CNIPPD), atribuțiile sale așa cum sunt redată în proiectul de lege, rămân însă neschimbate. Detaliile privind reorganizarea și modificarea atribuțiilor vor fi stabilite prin hotărâre de guvern, care odată intrată în vigoare va duce la abrogarea Hotărârii de Guvern nr. 855/1998 privind înființarea CNDIPT.

Dispare conceptul de curriculum în dezvoltare locală sau CDL, articolul 64(3) stabilind că CDȘ pentru învățământul profesional este elaborat de unitatea de învățământ, în parteneriat cu operatorii economici/autoritățile administrației publice locale, pentru adaptarea formării profesionale a elevilor la nevoile locale ale pieței muncii. Pregătirea practică urmărește direcțiile din cadrul normativ în vigoare, iar modificările propuse vizează introducerea unor ponderi pe care ea trebuie să o ocupe din totalul de ore din planul-cadru. Astfel, articolul 28 prevede că în cadrul filierei profesionale, această pondere este de 20%, în timp ce în învățământul dual, aceasta este de 30-50% și durata este stabilită prin planul-cadru.

În ceea ce privește evaluarea, articolul 70 stabilește că pentru filiera profesională, o parte din evaluarea continuă se realizează în clasă, prin teste, activități și exerciții aplicative și o alta parte din evaluare se realizează la angajatori/locuri de practică, prin activități aplicative supravegheate sau prin probe vocaționale. La finalizarea studiilor,

certificarea este detaliată similar cu legea în vigoare, articolele 44 și 77 clarificând însă următoarele aspecte: finalizarea a 3 ani în educația profesională oferă elevului o calificare de nivel 3; obținerea calificării de nivel 4 este dependentă de continuarea studiilor liceale până la clasa a XII-a și eventual promovarea examenului de bacalaureat (n.b. proiectul stabilește extinderea învățământului obligatoriu până la vârsta de 18 ani). Nivelul 5 se obține după finalizarea studiilor postliceale, a căror admitere este condiționată de promovarea examenului de bacalaureat.

O modificare cu impact asupra învățământului liceal în ansamblu are legătură cu examenul de bacalaureat, care conform proiectului de lege, ar urma să aibă 5 probe: A - o probă comună, mixtă disciplinar care evaluează competențele generale formate pe parcursul ciclului liceal; B - două probe de evaluare a competențelor lingvistice la două limbi de circulație internațională, C-proba de evaluare a competențelor digitale; D - probă scrisă la limba și literatura maternă și E - probe scrise, facultative, specifice profilului sau specializării, ceea ce în cazul filierei profesionale reprezintă o probă scrisă specifică domeniului de pregătire (articolul 75). Restul prevederilor cu privire la învățământul profesional analizate în secțiunea anterioară cu privire la cadrul normativ în vigoare rămân în linii mari similare. Câteva completări cu privire la parteneriate vor fi analizate în cele ce urmează.

c) Oportunitățile de implicare a autorităților publice locale - cadrul normativ de referință și Strategia de Dezvoltare a Județului Giurgiu pentru perioada 2021 - 2027: nevoi versus obiective și măsuri privind învățământul profesional

Implicarea autorităților publice locale în învățământ vizează dimensiunea infrastructurii și mai puțin pe cea a conținuturilor, deși un astfel de aport poate exista în învățământul profesional, inclusiv dual. Legea nr. 1/2011 stabilește la articolul 8 că pentru finanțarea educației naționale se alocă anual din bugetul de stat și din bugetele autorităților publice locale minimum 6% din produsul intern brut al anului respectiv. Apoi, articolul 12(8¹), care nu se mai regăsește în această formă în noul proiect de lege prevede că autoritățile locale pot pune la dispoziție din bugetele locale sume pentru cazarea și masa elevilor din învățământul profesional și tehnic, inclusiv dual.

Autoritățile administrației publice locale pot, conform articolul 19(4) să aprobe cu avizul ISJ organizarea și funcționarea, dar și dizolvarea unor structuri de învățământ, fără personalitate juridică - ca părți ale unei unități de învățământ cu personalitate juridică. Articolul următor prevede că „autoritățile administrației publice locale asigură, în condițiile legii, buna desfășurare a învățământului preuniversitar în localitățile în care acestea își exercită autoritatea, iar neîndeplinirea de către autoritățile administrației publice locale a obligațiilor ce le revin în organizarea și funcționarea învățământului preuniversitar se sancționează conform legii”. Autoritățile administrației publice locale organizează rețeaua școlară a unităților de învățământ de stat și particular preuniversitar cu avizul inspectoratelor școlare.

Autoritățile administrației publice locale sunt consultate de inspectoratele școlare cu privire la stabilirea unităților de învățământ în care se organizează filiera tehnologică pentru a fi luate în calcul tendințele de dezvoltare socială și economică precizate în documentele strategice regionale, județene și locale (articolul 31(7)). Legea prevede similar și în cazul unităților care asigură învățământul profesional, potrivit articolului 33 (7¹). De asemenea, autoritățile APL pot fi consultate pentru realizarea ofertei CDL după cum arătam și anterior. Potrivit articolului 80.(1), toate deciziile majore cu privire la învățământul preuniversitar sunt luate prin consultarea reprezentanților beneficiarilor primari, secundari și terțiari, între care sunt incluși reprezentanții autorităților administrației publice locale.

d) Consorțiile și parteneriatele școlare, beneficiile pentru operatorii economici

Consorțiile școlare sunt reglementate prin articolul 62 din Legea nr.1/2011 în vederea asigurării calității educației și a optimizării gestionării resurselor și sunt înființate de unitățile de învățământ și autoritățile administrației publice locale. Acestea sunt parteneriate contractuale care asigură mobilitatea personalului între unitățile membre a le consorțiului, lărgirea oportunităților de învățare oferite elevilor și recunoașterea reciprocă a rezultatelor învățării și evaluării acestora, potrivit alineatului 2. Proiectul de lege privind învățământul preuniversitar păstrează articolul inițial privind consorțiile școlare, adăugând un nou obiectiv pentru acestea, anume utilizarea în comun a resurselor unităților de învățământ din consorțiu (articolul 20 b).

Dincolo de consorțiile școlare „clasice”, articolul 33²(1) prevede implicarea autorităților locale în contractul-cadru de parteneriat pentru organizarea învățământului dual, contract-cadru din care fac parte unități de învățământ de stat și unul sau mai mulți operatori economici sau asociație/consorțiu de operatori economici, așa cum am arătat anterior. În proiectul de lege privind învățământul preuniversitar, la articolul 21, apar însă consorțiile de învățământ dual „ca forme de asociere, formate cel puțin din următoarele tipuri de entități: licee profesionale de stat și/sau particulare acreditate, instituții de învățământ superior acreditate, autorități publice locale și operatori economici”. Noutățile cu privire la aceste consorții, față de parteneriatele stabilite prin legea în vigoare sunt reprezentate de: precizarea unei durate minime de 15 ani, prin care se înființează consorțiul de învățământ dual. Forma de asociere nu are scop patrimonial, ci de dezvoltare a „învățământului profesional dual, cu rute complete, într-un anumit domeniu de pregătire, pentru calificări cerute pe piața muncii” (alineatul 2). Acesta se formalizează într-un acord de parteneriat. În 45 de zile de la intrarea în vigoare a legii, ministrul educației va stabili prin ordin modul de funcționare și coordonare al activității consorțiilor, conducerea acestora și controlul modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de parteneri. La articolul 22 se prevede faptul că aceste consorții stau la baza dezvoltării unor centre/campusuri profesionale integrate care deservește învățământul liceal dual și învățământul universitar dual și care reprezintă parte a infrastructurii școlare, infrastructurii universitare și infrastructurii operatorilor economici și a partenerilor pusă la dispoziția consorțiului pentru procesul de învățământ, fără scop patrimonial, iar pentru asigurarea infrastructurii de învățare consorțiul poate stabili parteneriate public -private în scopul atragerii de finanțări nerambursabile.

Beneficiile operatorilor economici implicați în contracte de parteneriat cu unități de învățământ care desfășoară învățământ profesional și tehnic, stabilite prin legea în vigoare la articolul 32, presupun facilități la plata impozitelor, taxelor și contribuțiilor datorate bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale, bugetelor fondurilor speciale sau bugetelor locale. Această normă a fost completată în proiectul de lege: „Articolul 32 Operatorii economici care încheie contract de parteneriat cu unitățile de învățământ care desfășoară învățământ liceal profesional, potrivit reglementărilor legale din domeniul educației, beneficiază de facilități la plata impozitelor, taxelor și contribuțiilor datorate bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale, bugetelor fondurilor speciale sau bugetelor locale, potrivit prevederilor legale după cum urmează: a) valoarea cumulată a burselor plătite elevilor înmatriculați în forma de învățământ dual de către operatorii economici se deduce din impozitul pe profit al acestora; b) valoarea cumulată a investițiilor dedicate activităților de învățare prin muncă se deduce din impozitul pe profit al operatorilor economici; c)

personalul desemnat de către operatorul economic pentru îndrumarea directă a învățării prin munca beneficiază de scutirea plății impozitului pe salarii”.

e) Strategia de Dezvoltare a Județului Giurgiu pentru perioada 2021 - 2027

Prin Strategia de Dezvoltare a Județului Giurgiu pentru perioada 2021 - 2027, Consiliul Județean și-a propus la OSTR 4. Îmbunătățirea semnificativă a calității vieții cetățenilor din județul Giurgiu prin ocupare de calitate într-un climat de incluziune socială, obiectiv specific OS 4.1. Creșterea calității sistemului de educație și formare profesională a populației județului și îmbunătățirea ofertei de formare. Dintre măsurile subsecvente asumate până în 2027, cele care vizează învățământul profesional sunt:

M4.1.2. Creșterea calității, eficacității și relevanței ofertei și procesului educațional și a spațiilor de învățare din învățământul primar, gimnazial, liceal și cel profesional din județ, adecvată erei digitale și tranziției verzi:

- 4.1.2.1. Asigurarea logisticii instituțiilor din sistemul educațional / elevilor pentru aplicarea de metode digitale de învățare, pentru învățarea în mediul virtual;
- 4.1.2.2. Adaptarea programelor de pregătire și a dotărilor la cerințele pieței în competențe profesionale practice cheie - Dotarea liceelor tehnologice cu laboratoare, echipamente de calcul și ateliere școlare;

M4.1.4. Creșterea capacității de școlarizare în învățământul profesional, cu precădere dual

- 4.1.4.1. Creșterea numărului de locuri din învățământul profesional dual de calitate, adaptat nevoilor actuale ale pieței muncii locale și cu dezvoltarea parteneriatului public - privat între liceele tehnice și angajatori pentru învățământ dual cu precădere în domeniile economice prioritare - licee agricole
- 4.1.4.2. Parteneriate între agenții economici, unități și instituții de învățământ, unități administrativ teritoriale și/ sau alți parteneri sociali
- 4.1.4.3. Dezvoltarea activităților educaționale în regim dual în condiții logistice de dotare materială corespunzătoare - facilitarea achiziției de echipamente și a formării de personal, investiții în infrastructură - spații de învățare

- 4.1.4.4 Măsurile de sprijin pentru a facilita accesul tinerilor din medii dezavantajate la programe de formare profesională (inclusiv în regim dual), pe toate ciclurile de studiu. Investiții în infrastructura socială (cămine, cantine, spații de învățare) care să deservească învățământului profesional dual
- 4.1.4.5 Dezvoltarea liceelor agricole și a fermelor didactice partenere. Investiții în infrastructură

M4.1.5. Creșterea ratei de participare - scăderea absenteismului / abandonului școlar al copiilor din zonele / mediile defavorizate

- 4.1.5.2. Îmbunătățirea accesului de transport public / școlar pentru elevi (dotarea cu microbuze școlare, finanțarea / asigurarea gratuității transportului elevilor la toate nivelele, etc.)
- 4.1.5.3. Asigurarea de sprijin pentru elevii din învățământul liceal și profesional defavorizați - posibilități de cazare, burse sociale, etc

Concluzii și recomandări

Consiliul Județean Giurgiu și-a asumat prin Strategia de Dezvoltare a Județului Giurgiu pentru perioada 2021 - 2027 o serie de obiective și măsuri pentru a veni în sprijinul învățământului profesional, implicit cel dual, cu precădere agricol. Acestea sunt aliniate atât cadrului de reglementare în vigoare, reprezentat de Legea nr.1/2011 și legislația secundară și terțiară, cât și propunerii de act normativ în domeniul educației naționale aflat pe agenda publică. Strategia răspunde din perspectiva măsurilor propuse la prioritățile naționale, respectiv asigurarea infrastructurii și logisticii necesare unităților de învățământ pentru a garanta un proces educațional de calitate și dezvoltarea parteneriatelor/consorțiilor în învățământul profesional și tehnic/ profesional dual cu operatorii economici pentru a pune la dispoziție elevilor oportunități de învățare practică, dezvoltarea de competențe și facilitarea dobândirii unui loc de muncă după finalizarea studiilor. Pe de altă parte, dat fiind contextul legislativ și perspectiva adoptării unei noi legi a educației în perioada implementării strategiei județene, riscurile asociate pot fi legate de întârzierea implementării măsurilor odată cu reorganizarea, în primul rând, a inspectoratului școlar județean în DJIP Giurgiu și, în al doilea rând, a unităților de învățământ: licee tehnologice

și școli profesionale în licee profesionale. Acest risc este însă dependent de adoptarea propunerii în forma actuală. Prin urmare, în vedere implementării măsurilor propuse prin strategia județeană și asigurarea unui învățământ profesional, inclusiv dual, de calitate, recomandăm:

- Monitorizarea evoluției cadrului normativ în domeniul educației și elaborarea unei analize de risc asupra modului în care această modificare va avea impact asupra implementării măsurilor asumate prin strategia județeană. Evaluarea riscurilor și propunerea unor măsuri de intervenție pentru controlul lor;
- Derularea unei analize de nevoi la nivelul beneficiarilor și părților interesate în domeniul educației profesionale de la nivelul județului pentru a prioritiza pe durata de viață a prezentului proiect cel puțin una dintre măsurile prevăzute de strategie pentru a fi implementată. Analiza de nevoi se poate derula ca parte a prezentului proiect și concretiza în următoarele 4 rapoarte de monitorizare trimestriale.
- Dezvoltarea pe baza rezultatului analizei de nevoi a politicii publice și planului de acțiune subsecvente implementării unei măsuri din strategie, care să includă acțiuni specifice, termene și responsabili în mod nominal, inclusiv modalități de monitorizare a implementării și evaluare a impactului.

Referințe

Legea educației naționale nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/125150>

Proiect Legea învățământului preuniversitar „România Educată”
https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2022/proiecte%20legi%20educatie%20consultare%20publica/invatamant_preuniversitar/Proiect_Lege_invatamant_pr_euniversitar_Ministerul_Educatiei_2022.pdf

Strategia de Dezvoltare a Județului Giurgiu pentru perioada 2021 - 2027
<https://cjpgiurgiu.ro/wp-content/uploads/2020/11/Strategia-de-dezvoltare-a-Judetului-Giurgiu-2021-2027-bun.pdf>

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Titlul proiectului: „Dezvoltarea educației și a transparenței în județul
Giurgiu”

Codul proiectului: SIPOCA 1022/MySMIS2014+ 151468

Denumirea beneficiarului: Asociația pentru Cooperare și Dezvoltare Durabilă

Data publicării: septembrie 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a
Uniunii Europene sau a Guvernului României

Material distribuit gratuit